

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J. M. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w T.

z dnia 3 kwietnia 2008 r., sygn. akt I.... 37/08, wydanym w sprawie
z wniosku D. M.

przy uczestnictwie J. M.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2014 r.,

zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w T.

z dnia 30 września 2013 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w T. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 września 2013 r. Sąd Okręgowy w T. odrzucił wniesioną przez J. M. skargę o wznowienie postępowania z powodu nie oparcia jej na ustawowej podstawie wznowienia.

Sąd ustalił, że Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2008 r., ... 37/08, oddalił apelację uczestnika postępowania J. M. od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie o podział majątku wspólnego (sygn. akt ... 211/02).

J. M. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu drugiej instancji z powodu nieważności postępowania powstałej na skutek naruszenia przepisów prawa przez dotychczasowych ustanowionych z urzędu pełnomocników procesowych, tj. adwokatów M. Z., P. S., T. K. i P. S., działających niezgodnie z jego interesem i bez jego wiedzy. Jako podstawę wznowienia wskazał art. 402 pkt 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał, że podstawy wznowienia postępowania z powodu nieważności postępowania spowodowanej pozbawieniem strony możliwości działania nie stanowi nienależyte wypełnianie obowiązków przez pełnomocnika procesowego ustanowionego z urzędu. Działanie pełnomocnika pociąga skutki bezpośrednio dla reprezentowanego i dlatego zaniedbania pełnomocnika procesowego nie mogą być uznane za uzasadniające wznowienie postępowania na podstawie art. 402 pkt 2 k.p.c.

Ponadto wskazał, że pełnomocnicy wymienieni w skardze zostali ustanowieni po prawomocnym zakończeniu postępowania przed Sądem drugiej instancji, więc zarzucane im zaniedbania nie mogą uzasadniać przewidzianej podstawy wznowienia w art. 402 pkt 2 k.p.c., obejmującej okoliczności zaistniałe w toku postępowania, którego wznowienia domaga się strona.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia. Zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 50 § 3 i art. 410 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 50 § 3 k.p.c. sędzia, którego wyłączenia domaga się strona, aż do rozpoznania sprawy o jego wyłączenie może spełniać tylko czynności niecierpiące zwłoki. Profesjonalny pełnomocnik skarżącego w piśmie z dnia 26 lipca 2013 r. – co uszło uwagi Sądu – podtrzymał złożony osobiście przez skarżącego zawarty w piśmie z dnia 2 marca 2013 r. wniosek o wyłączenie sprawie o wznowienie postępowania sędziego W. K. Tymczasem sędzia ten, mimo że wniosek o jego wyłączenie nie został rozpoznany, przewodniczył składowi sądu, który wydał zaskarżone postanowienia. Okoliczność ta jednoznacznie wynika z sentencji tego postanowienia. W tej sytuacji, zarzut, że zaskarżone postanowienia zostało wydane z naruszenie art. 50 § 3 k.p.c., które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, należało uznać za uzasadniony. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zaskarżone postanowienie nie mieści się w rozumieniu przytoczonego przepisu w pojęciu czynności niecierpiących zwłoki, a zatem sędzia, którego dotyczył wniosek o wyłączenie, nie mógł brać udziału w wydaniu orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia sprawy o wyłączenie.

Trafne jest natomiast stanowisko Sądu Okręgowego – wbrew odmiennym zapatrywaniom skarżącego – że w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje ugruntowany pogląd, że sformułowanie postawy wznowienia w sposób odpowiadający art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej postawie wznowienia, jeżeli z jej uzasadnienia wynika, iż podniesiona podstawa nie występuje (por. postanowienia Sadu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133, z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, nie publ. i z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, nie publ.). Argumentów do podważania tego stanowiska nie dostarcza przytoczone przez skarżącego postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2013 r., II CZ 184/12 (nie publ.), albowiem zostało ono wydane, co uszło uwagi skarżącego, w innych okolicznościach sprawy (niewystępowanie ustawowej postawy wznowienia nie zostało oparte na treści uzasadniania skargi, a na ustaleniach sądu wynikających z przeprowadzonego postępowania dowodowego).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 w związku art. 394¹ § 3 k.p.c.).